

ПЕРЕДІСТОРІЯ КНИГИ, або ідеологійний заряд від текстів Дмитра Донцова

Ідея написати книгу про мовний світогляд, мовну дійсність і мовний феномен представників українського націоналістичного «Вірую» належала моїй незабутній подрузі Ірині Фаріон. Далекого 2015 року вона зателефонувала мені з Києва й переконливим голосом запропонувала записати тему *«Мовно-політичний світогляд українського “Вірую”»*. Це мали бути тексти Дмитра Донцова *«Націоналізм»*, Миколи Сціборського *«Націократія»* та Юрія Липи *«Призначення України»* – книги-символи, що формували українську силу в ті часи, коли інші нарікали на слабкість українців. Ірині слова не давали навіть щілинки для роздумів, вона повторювала: *«Ти можеш, ти мушиш, ти маєш зробити монографію й дисертацію про політичне мовомислення цих особистостей»*. Очевидно, я була готова до такої тематики дослідження, тому відразу почала читати (чи перечитувати) праці цих політиків. Зокрема, першим мені впав в око текст *«Призначення України»* Юрія Липи, бо це була єдина книжка, яку я взяла собі з бібліотеки мого тата (він її читав до останнього дня свого життя). Проте стиль Ю. Липи видався мені спокійним, розлогим, виваженим, виглядало, що іскри, яка б роздухала вогнище до роботи, на жаль, не було. А вже полум'я для написання праці розпалили тексти Д. Донцова. Мовлення цього генія було точним, безкомпромісовим, недвозначним, переконливим, тексти несли заряд правди, думка була ідеологічно містка й пружна. Усе це дало заряд до праці, що тривала майже 10 років. Я цілковито розвернула в інший бік і кардинально змінила напрям роботи: від канви українського *«Вірую»* силовим полем мого дослідження стала політична мовна особистість Дмитра Донцова. Ірина неабияк раділа, що буде монографія, не втомлювалася питати *«Що ти вже зробила?»*, *«Як успіхи?»*. А коли я пропонувала Ірині найпростішу допомогу, бо бачила її велетенську державотвірну діяльність, вона завжди відмовлялася й наголошувала: *«Пиши дисертацію»*. Саме Ірина порадила вже 2024 року взяти науковим консультантом Космеду Тетяну Анатоліївну, яка показала мені мовну дорогу до виокремлення стрижневих думок.

Я таки дописала цю свою працю вже 2025 року, коли Ірини не було серед нас. Вона не прочитала жодної сторінки..., але її переконаність, що я зможу це зробити, що я маю це зробити, дали свій результат. Перефразовуючи І. Ньютона,

знаю, що *всі ми стоїмо на плечах гігантів*, тому за доброзичливі поради, мудрі настанови та тепле спілкування

щиро дякую:

- моїй світлій і унікальній подрузі, докторові філологічних наук, професорові катедри української мови Національного університету «Львівська політехніка» **Ірині Фаріон**, з якою ми товаришували 33 роки;
- науковому консультантові, докт. філол. наук, проф. титулярному (Польща), проф. катедри романо-германської філології та зарубіжної літератури ДонНУ імені Василя Стуса **Тетяні Анатоліївні Космеді**;
- опонентам дисертаційного дослідження: докт. філол. наук, проф. катедри прикладної лінгвістики Одеського національного університету імені І. І. Мечникова **Наталії Василівні Кондратенко**; докт. філол. наук, проф. катедри журналістики та мовної комунікації Національного університету біоресурсів і природокористування України **Миколі Івановичу Степаненкові**; докт. філол. наук, проф., провідному науковому співробітникові відділу стилістики, культури мови та соціолінгвістики Інститут української мови НАН України **Галині Мирославівні Сюті**;
- рецензентам роботи з ДонНУ імені Василя Стуса: докт. філол. наук, проф., член-кор. НАН України, проф. катедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології **Анатолію Панасовичу Загніткові**; докт. філол. наук, проф., завкафедри української мови, теорії та історії української і світової літератури **Людмилі Михайлівні Коваль**; докт. філол. наук, доц. катедри загального та прикладного мовознавства і слов'янської філології **Еллі Олександрівні Кравченко**;
- моїм колегам із катедри української мови Національного університету «Львівська політехніка» за підтримку, теплі слова й сприяння в увічненні пам'яті про унікальність Д. Донцова – директорці Інституту гуманітарних і соціальних наук, канд. філол. наук, проф. **Зоряні Йосипівні Куньч**; завкафедри української мови канд. філол. наук, доц. **Оксані Григорівні Литвин**; канд. філол. наук, доц. **Лілії Валеріївні Харчук**;
- моїм найдорожчим і найчудовішим донечкам – **Юлії Микитюк** і **Марті Микитюк** за неоціненно віддану допомогу в усіх можливих і неможливих роботах: творенні діаграм, таблиць, презентацій а також за те, просто були поруч у потрібний момент;

- докт. філол. наук, проф. катедри перекладознавства та контрастивної лінгвістики ім. Григорія Кочура Львівського національного університету імені Івана Франка **Надії Іванівні Андрейчук** за англomовні поради й переклади;
- представникам наукової школи Тетяни Анатоліївни Космеди за допомогу під час обговорення тексту роботи, думки щодо її покращення: докт. філол. наук, проф. катедри української мови Ужгородського національного університету **Віталії Андріївні Папіш**; докт. філол. наук, проф. катедри української мови Харківського педагогічного національного університету імені Г. С. Сковороди **Наталії Віталіївні Піддубній**; докт. філол. наук, доц. катедри загального мовознавства та іноземних мов Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» **Халіман Оксані Володимирівні**;
- колективові Донецького національного університету імені Василя Стуса й колективові Одеського національного університету імені І. І. Мечникова за можливість із ними гармонійно співпрацювати;
- керівникові Науково-ідеологічного центру Дмитра Донцова **Олегові Романовичу Багану**, який є упорядником і відповідальним редактором 10-ти томового видання творів Д. Донцова, що стали джерельною базою роботи;
- благодійному фондові «Доброзичники» за допомогу в співфінансуванні видання;
- моїм **дорогим батькам**, які навчили мене любити її величність ПРАВДУ: *«Моліться Богові одному, моліться правді на Землі»* (Тарас Шевченко).